

سامان سیاسی در
جوامع دستخوش دگرگونی

نوشته: سموئل هانتینگتون

ترجمه: محسن ثلاثی

نشر

Hantington, Samuel P.

هانتینگتون، سمیونل

سامان سیاسی در جوامع دستخوش دگرگونی / نوشته سمونل هانتینگتون؛ ترجمه محسن ثلاثی. - تهران: علم، ۱۳۷۰.

۶۷۶ ص.: جدول.

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.

Political order in changing societies.

عنوان اصلی:

کتابنامه به صورت زیرنویس.

نمایه.

ISBN 964 - 405 - 199 - 8

چاپ سوم: ۱۳۸۲

۱. علوم سیاسی، الف. ثلاثی، محسن، ۱۳۲۲ - مترجم. ب. عنوان.

۳۲۰

س ۲ / ۸۲ / ۶۶ JA

۱۳۷۰

کتابخانه ملی ایران

۷۰ - ۲۵۷۲/۷۵

نسخه

سامان سیاسی در جوامع دستخوش دگرگونی

سمونل هانتینگتون

ترجمه محسن ثلاثی

چاپ چهارم، ۱۳۸۶

تیراژ: ۱۶۵۰ نسخه

لیتوگرافی: صدف

چاپ: حیدری

خیابان انقلاب - بین خیابان فخررازی و دانشگاه شماره ۱۳۵۸ تلفن: ۶۴۶۵۹۷۰

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

شابک ۹۶۴ - ۴۰۵ - ۱۹۹ - ۸ ISBN 964 - 405 - 199 - 8

قیمت: ۹۵۰۰ تومان

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	فصل یکم، سامان سیاسی و تباهی سیاسی
۵	شکاف سیاسی
۱۸	نهادهای سیاسی: اشتراک اجتماعی و سامان سیاسی
۱۸	نیروهای اجتماعی و نهادهای سیاسی
۲۳	معیارهای نهادمندی سیاسی
۴۰	نهادهای سیاسی و مصالح همگانی
۵۳	اشتراک سیاسی: نوسازی و تباهی سیاسی
۶۴	نوسازی و خشونت
۹۰	نوسازی و فساد
۱۰۹	شکاف شهر و روستا: قد علم کردن شهر و خیزش سبز
۱۱۷	استواری سیاسی: جامعه سیاسی مدنی و پراتوری
۱۳۹	فصل دوم، نوسازی سیاسی: آمریکا در برابر اروپا
۱۳۹	الگوهای نوسازی
۱۴۷	عقلانیت اقتدار
۱۶۲	تمایز ساختار

- ۱۸۰ نهاد‌های تیودوری و اشتراک توده‌ای
- ۱۹۷ سیاست تیودوری و جوامع دستخوش نوسازی
- ۲۰۵ فصل سوم، دگرگونی سیاسی در جوامع سیاسی سنتی
- ۲۰۵ قدرت، نهادها و نوسازی سیاسی
- ۲۱۵ نظام‌های سیاسی سنتی
- ۲۲۴ نوآوری در سیاست: اصلاح در برابر آزادی
- ۲۴۳ جذب گروهی: تنوع‌گرایی در مقابل برابری
- ۲۵۸ تناقض شاه: موفقیت در مقابل بقا
- ۲۸۱ فصل چهارم، پراتوریانیسم و تباهی سیاسی
- ۲۸۱ سرچشمه‌های پراتوریانیسم
- انتقال از پراتوریانیسم الیگارشیک به پراتوریانیسم
- ۲۹۲ رادیکال: کودتاهای بنیادی و سرباز به‌عنوان اصلاحگر
- ۳۰۷ پراتوریانیسم رادیکال: نیروهای اجتماعی و شگردهای سیاسی
- از پراتوریانیسم رادیکال به پراتوریانیسم توده‌ای: کودتاهای
- بازدارنده و سرباز به‌عنوان پاسدار نظام
- ۳۲۳
- ۳۴۹ از پراتوریانیسم به سامان مدنی: سرباز همچون یک نهادساز
- ۳۸۵ فصل پنجم، انقلاب و سامان سیاسی
- ۳۸۵ نوسازی با انقلاب
- ۳۹۹ اوضاع نهادی و اجتماعی انقلاب
- ۴۰۵ شهر و انقلاب
- ۴۴۷ رشد سیاسی از طریق انقلاب
- ۴۹۷ فصل ششم، اصلاحات و دگرگونی اجتماعی
- ۴۹۷ استراتژی و تاکتیکهای اصلاحات: فایانیسم، روش ضربتی و خشونت
- ۵۲۲ اصلاحات: جانشین یا حلال
- ۵۳۳ روشنفکران شهری: اصلاحات به‌عنوان حلال

۵۴۱	روستاییان: اصلاحات به عنوان جانشین
۵۵۰	سیاست اصلاحات ارضی
۵۷۵	فصل هفتم، نوسازی و احزاب
۵۷۵	اجتماع سیاسی در جامعه نوین
۵۸۳	شکندگی دولت بدون حزب
۵۹۱	احزاب نیرومند و استواری سیاسی
۵۹۶	فراگردهای تحول حزب
۶۰۸	تطبیق پذیری نظامهای حزبی
۶۲۶	خیزش سبز: نظامهای حزبی و تحرک روستایی
	تحرک روستایی از رهگذر رقابت حزبی:
۶۴۱	محافظه کاری دموکراسی
۶۶۶	الزام سازمانی
۶۶۹	فهرست اعلام

پیشگفتار

«سامان سیاسی» که عنوان این کتاب است، هدفی است که هنوز واقعیت پیدا نکرده است. برای همین، صفحاتی که پس از این خواهید خواند، سرشارند از توصیفهای خشونت، ناستواری و بیسامانی. از این جهت، این کتاب با کتابهایی که با «توسعه اقتصادی» سروکار دارند ولی در واقع موضوعهایی جز واپسماندگی و رکود اقتصادی ندارند، همانند است. اقتصاددانانی که در باره توسعه اقتصادی می‌نویسند، به احتمال قوی دوستار اینگونه توسعه‌اند و این کتاب نیز به همان قرینه، کارش را با این نگرانی که من برای استواری سیاسی دارم، آغاز می‌کند. کوشش من این است که اوضاعی را بررسی کنم که تحت آن، جوامع دستخوش دگرگونی اجتماعی و اقتصادی شتابان و فروپاشنده، می‌توانند تا اندازه‌ای به این هدف دست یابند. شاخصهای توسعه اقتصادی مانند تولید سرانه ناخالص ملی، برای همگان به درستی آشنا و پذیرفته‌اند. شاخصهای سامان سیاسی یا فقدان آن که برحسب خشونت، کودتا، شورشها و صورتهای دیگر ناستواری سیاسی سنجیده می‌شود، نیز به همین سان آشکار و حتی کمیت پذیرند. درست همچنان که تحلیل و بحث در باره اوضاع و خط‌مشی‌هایی که توسعه اقتصادی را تسریع می‌کند،

برای یک اقتصاددان امکانپذیر است، تجزیه و تحلیل پژوهشگرانه راهها و وسایل پیشبرد سامان سیاسی، با وجود اختلافهایی که بر سر مشروعیت و خوشایندی این هدف وجود دارد، نیز باید برای یک دانشمند سیاسی امکانپذیر باشد. و باز درست همچنان که توسعه اقتصادی تا اندازه‌ای به رابطه میان سرمایه‌گذاری و مصرف بستگی دارد، سامان سیاسی نیز تا اندازه‌ای به رابطه میان توسعه نهادهای سیاسی و تحرک نیروهای نوپدید اجتماعی به صحنه سیاست، بستگی دارد. دست کم، این همان چهارچوبی است که من برای رهیابی به این مساله برگزیده‌ام.

پژوهش و نگارش این کتاب در مرکز امور بین‌المللی دانشگاه هاروارد انجام گرفته است. اعتبار بخشی از این کار از منابع ویژه این کانون، بخشی دیگر از کمک بنیاد فورد به این دانشگاه در امور بین‌المللی و بخشی دیگر از کمک بنیاد کارنگی به این مرکز برای یک برنامه پژوهشی در زمینه نهادمندی سیاسی و دگرگونی اجتماعی تأمین شده است. انگیزه تکمیل نظریه اصلی این کتاب را از استاد رابرت داهل و شورای روابط بین‌المللی دانشگاه ییل دارم که مرا برای ایراد یک سخنرانی در سمینار هنری استیمنسون در ۱۹۶۶ دعوت کردند. بخشهایی از این کتاب، ۱، ۲ و ۳ پیش از این در مجلات *World Politics* و *Daedalus* آورده شده‌اند و با اجازه ناشران این مجلات در این کتاب به چاپ رسیده‌اند. کریستوفر نیچل، جان نلسون، اریک نوردلنیگر و استیون ریوکیین دستخط مرا کم و بیش خواندند و نظرهای ارزشمندی به من دادند. در این چهار سالی که من به مسایل سامان سیاسی و دگرگونی اجتماعی می‌اندیشیده‌ام، از بصیرت و خردمندی همکارانم در گروه تحقیقاتی توسعه اقتصادی دانشکده MIT هاروارد، بسیار سود جست‌ه‌ام. در همین دوره، بسیاری از دانشجویانم مرا در گردآوری و تحلیل داده‌های راجع به کشورهای دستخوش نوسازی یاری داده‌اند. آنهایی که در نوشتن این کتاب به من کمک اساسی کرده‌اند، عبارتند از ریچارد آلپرت،

مارگارت بیتز، ریچارد بیتز، رابرت بروس، آلان گودمن، رابرت هارت، کریستوفر میچل و ویلیام اشنايدر. سرانجام، باید بگویم که در سراسر دوره‌ای که من سر این کار بودم، شرلی یوهانس لوین به عنوان دستیار پژوهشی بی‌همتا، ویراستار، ماشین‌نویس، غلط‌گیر و از همه مهمتر، هماهنگ‌کننده فعالیت‌های همه کسانی که در این کار نقش داشتند، یاریم کرده است. من از همه این نهادها و افراد به خاطر پشتیبانی، راهنمایی و همیاری‌شان بسیار سپاسگزارم. با این همه، مسئولیت همه خطاها و کاستی‌های این کتاب به عهده من است و نه آنها.

سموئل هانتینگتون، کمبریج ماساچوست، آوریل ۱۹۶۸